

УДК 39 (478)

Лідія Дворницька

Синкретизм символіки у творах Віри Вовк та Емми Андіївської

У статті йдеться про те, що в умовах внутрішніх трансформацій та зовнішніх загроз неоціненного значення набуває консолідація українців як у державі, так і в усьому світі, тож чимало уваги приділяється відновленню єдиного загальнонаціонального культурного потоку шляхом налагодження стосунків з діаспорою. Вельми сприяють такій консолідації твори, що несуть у собі «підсвідомі расові первні» українського народу, заковані в етносимволах та архетипах, тісно пов'язаних з християнським віровченням. У творах Віри Вовк та Емми Андіївської, присвячених подіям 2014 року в Україні, біблійні сюжети, нерозривно сполучені з фольклорною символікою, мають на меті посилення впливу на реципієнта, правдиве відтворення буремних подій Революції Гідності та образу тернистого шляху індивіда й цілої нації до самовизначення і самовдосконалення.

Ключові слова: Євромайдан, Революція Гідності, жертвовність, добро і зло, фольклор, християнство, Біблія, символи, діаспора, емігранти, Нью-Йоркська група.

Lidia Dvornitska

Syncretism of Symbolics in the Works of Wira Wowk and Emma Andiyevska

The article says that in the conditions of internal transformations and external threats of invaluable value consolidation of Ukrainians acquires both in the state and in the whole world, therefore quite a bit attention is spared to proceeding in an only national cultural stream by adjusting of relationships with a diaspora.

Works that carry in itself "subconscious racial pervni" of the Ukrainian people very assist such consolidation, coded in etnosymboliks and archetypes closely associated with a christian doctrine.

In works of Wira Wowk and Emma Andiyevska, devoted to the events of 2014 in Ukraine, Bible stories, closely connected with a folklore symbolics, strengthening of influence have for an object on a recipient, truthful recreation of stormy events of Revolution of Dignity and character of thorny way of individual and whole nation to self-determination and self-perfection.

Keywords: Euromaidan, Revolution of Dignity, oblatoryness, good and evil, folklore, christianity, Bible, symbols, diaspora, emigrants, New York group.

Кожному народу притаманне прагнення до самовизначення як нації та встановлення рівно-правних взаємин з представниками інших держав. Упродовж усієї історії українського народу його шлях до самоідентифікації та державотворення був нелегким і тернистим. І на цій дорозі безліч тяжких випробувань випало на долю представників прогресивно налаштованої інтелігенції, котрі за тоталітарного ладу були приречені або зраджувати власним ідеалам, або потерпати від цькувань та репресій, або покинути рідну країну.

Чимало діячів української культури, що в різний час виїхали за межі Батьківщини, не втрачали духовної єдності з рідним народом. Зокрема, представники Нью-Йоркської групи (української літературної організації, заснованої 20 грудня 1958 р. у Нью-Йорку) відображали у своїх творах прагнення досягнути не лише надбання мистецтва та фольклору, а й глибини людського духу і християнського віровчення. Серед митців-універсалів, які входили до даного мистецького угруповання, особливою яскравістю й самобутністю творчого доробку відзначаються Емма Андіївська (хоча сама вона вважає, що не належить до жодного мистецького угруповання, оскільки творить цілком осібно, у власній оригінальній техніці віршування й малювання) та Віра Вовк.

У наш час, коли в умовах внутрішніх трансформацій та зовнішніх загроз неоціненного значення набуває консолідація українців як у державі, так і у світі, чимало уваги приділяється відновленню єдиного загальнонаціонального культурного потоку шляхом налагодження стосунків з діаспорою. Вельми сприятимуть такій консолідації твори, що несуть у собі «підсвідомі расові первні» [9, с. 15] українського народу,

заковані в етносимволах та архетипах, тісно пов'язаних з народними віруваннями і християнським віровченням. Тож саме зараз, на нашу думку, актуальною є поставлена **проблема**: як християнська та фольклорна символіка використовувалася у віршованій спадщині Віри Вовк та Емми Андіївської, присвяченій подіям 2013-2014 рр. в Україні.

Об'єктом дослідження є вірші Віри Вовк та Емми Андіївської про Євромайдан, а також праці українознавців, істориків, літературних критиків, які досліджували роль християнської та фольклорної символіки у творчості письменників-емігрантів (зокрема, членів Нью-Йоркської групи), присвяченій подіям 2013-2014 рр. в Україні.

Предметом дослідження є інтерпретація ролі християнської та фольклорної символіки у поетичних творах Віри Вовк та Емми Андіївської про Євромайдан.

Мета нашої роботи – визначити, як Віра Вовк та Емма Андіївська використовували християнські й фольклорні символи у власній поетичній творчості, присвяченій Революції Гідності.

Для досягнення поставленої мети в нашій роботі передбачено такі **завдання**:

➤ на основі аналізу праць дослідників, вивчення текстів Святого Письма, а також поетичних творів Емми Андіївської та Віри Вовк з'ясувати смислове наповнення християнської символіки у Біблії та творчому доробку поетес;

➤ розглянувши творчий доробок мисткині виявити, які фольклорні символи та етнічні маркери вони найчастіше використовують у віршах про Євромайдан;

➤ дослідити, якого смислового наповнення набувають у творах Віри Вовк та Емми Андіївської українські міфологеми й етносимволи.

Наукова новизна дослідження в тому, що розглядається синкретизм християнської й фольклорної символіки, використовуваної Вірою Вовк та Еммою Андіївською у творах, присвячених Революції Гідності, та зіставляється смислове наповнення певних міфологем, використовуваних у творчості обох поетес.

За подіями, що супроводжували Революцію Гідності, з хвилюванням і надією спостерігали не лише жителі України, а й представники діаспори у багатьох державах світу. Широкий спектр емоцій – від радості й сподівань на краще, що ними були оповиті перші дні протистояння, до суму, горя й гніву після загибелі «Небесної сотні» – викликав до життя безліч літературних творів, присвячених подіям на Євромайдані. Прагнувши бодай чимось допомогти рідному народові в тяжкий час, митці-емігранти вдалися до своєї наймогутнішої зброї – слова. Не стали винятком і члени Нью-Йоркської групи (спілки українських літераторів північно-американської діаспори, заснованої в 1958 р.), хоча, зазвичай, у своїх творах, написаних у стилі модерн, вони свідомо уникали суспільно-політичних тем.

Чимало дослідників відзначають різноманітність тематики, стилю й спрямованості творчості митців, що входять до складу Нью-Йоркської групи. Зокрема Б. Бойчук, характеризуючи стилістичні властивості творчості поетів-емігрантів, зазначав, що, наприклад, Емма Андіївська належить до митців «автохтонно українських», що «... закорінені в українську стихію і черпають з українських мовних, мітичних, фольклорних і побутових джерел». А от Віра Вовк, на його думку, є письменницею «автохтонно заїдньою» і «творить в системі західних поетичних моделей і настанов...» [10, с.4]. Але, в той же час, обидві поетеси у віршах, присвячених подіям Революції Гідності, досить часто використовували етнічні маркери, міфологічні архетипи й усталені вирази, характерні для українського фольклору та творчо переосмислені біблійні сюжети.

Чимало вчених, літераторів і літературних критиків, таких як Антонюк Т.О., Бойчук Б.М., Водозазька С.А., Галицька Р.Р., Державін В.М., Жодані І.М., Зимомеря І.М., Смерек О.С., Струк Д.Г., Тарнашинська Л.Б., Філінок В.А та ін. вивчали й аналізували творчість Емми Андіївської, зокрема, зосереджуючи увагу на тому, як у її творчому доробку співіснують фольклорна, міфічна та християнська символіка. Синкретизм фольклорної та християнської символіки у віршах, присвячених Революції Гідності, на нашу думку, вимагає більш ґрунтовного дослідження.

В 2015 р. у Мюнхені вийшла збірка Е. Андіївської «Шухлядні краєвиди», в якій відображено широкий спектр емоцій, викликаних подіями на Євромайдані. У назвах віршів висловлюються сподівання на духовне відродження українців («Могутнє – духа – пророста – зерно», «Де є – джерела, із яких – майдан»), наголошується на тому, що боротьба між добром і злом відбувається не лише в зовнішньому світі, а й у душі кожного з нас («Бо – кожний – поле бою – і наварх»), знаходить відображення важкий шлях індивідуальних і суспільних трансформацій («Й знов – дух – на

барикади – і траву»). Присутні у назвах віршів збірки й сюрреалістичні символи скороминущості буття («Та вже – вороний – і вершник – із краплини – вирина», «Щоб – мисочку – й для Часу Косарів»), і змалювання труднощів світосприйняття, викликаних буремними подіями («Й свідомість – юна відьма на мітлі»), і прагнення зберегти ясність світобачення, незважаючи ні на що («Щоб – бодай – мить – свідомість – світла – вдих») тощо.

У поезіях Андіївської досить часто використовується образ поля, ниви, рідної землі. Як зазначає М. Лановик, нашим предкам «земля уявлялась одухотвореним живим організмом, її називали мати-земля, земля-годувальниця» [8, с.4]. У збірці «Шухлядні краєвиди» відповідно до авторського задуму, даний образ міняє смислове навантаження. Це і поле бою, причому розташоване не зовні, а в душі ліричного героя («Бо кожен – поле бою і наварх»), і уособлення мінливості оточуючої дійсності («Та – і граніт – колоссям – пророста. // І море – знов – солончаки – пустель»).

У деяких випадках образ поля, землі, ниви утворює нерозривну єдність з біблійними символами. Це і місце буяння духу («Бо й там, де – ані – нив, ані – стерні, // Могутнє – духа – пророста – зерно»), і надійна основа духовного пориву («... сліпучішають – бані, // Що – просто – з ґрунту – повівом – в обійми —// Найневимовнішому...»).

Символ духовного розвитку – християнський храм у вірші «Та вже – вороний і вершник – із краплини – вирина», – протиставляється деградації душ і сердець людських, уособленням якої є вовулака (в українській міфології – людина-перевертень, здатна перетворюватися на вовка):

Бацяла духа – напрям – і собори —

Повз вовулаків – всіх віків – й забарвлень... [1].

У багатьох віршах поетеса застосовує рослинну й тваринну символіку, характерну для народнопоетичної творчості, але певним чином трансформовану і, в деяких випадках, «осучаснену» відповідно до авторського задуму. У вірші «Де – стежку – існування коліща» саме рослинні й тваринні символи створюють метафоричну й дещо сюрреалістичну картину буття ліричного героя:

Мокриці – тягнуть – в гай – тенісний корт.

Сидить – на гілці – нерухомо – леліт.

В грудки – латаття – гусне – прохололі:

Вода – сліди – скубальної – машини,

Яка – за співом – інколи – й вільшанки.

Й лише – лоза – ще – коротко – тріщить,

Де – стежку – існування коліща [1].

Присутній у віршах збірки й образ «світлого шляху», що неодноразово згадується в Біблії («А путь праведних ніби те світло ясне, що світить все більше та більш аж до повного дня!» [2]). Авторка використовує його в комплексі з етнічними маркерами й усталеними словосполученнями, характерними для фольклорних творів, вибудовуючи образ тернистої дороги індивіда й цілої нації до самовизначення та самовдосконалення:

.../Доріжку, до якої – ще – не звикли:

Ще – палить – ноги – світлом – в світло – йти/.../,

Та дух – єдиний – воля – і мета [1].

Синтез біблійної й фольклорної символіки у творчому доробку поетеси, зокрема у творах, присвячених подіям Революції Гідності, є відображенням наполегливого богопошуку й палкої

любові до України та рідного народу. В одному зі своїх інтерв'ю Емма Іванівна говорить: «Україна для мене — усе, це прекрасна країна, і я вбачаю завдання в тому, щоб відкрити світові, яка вона дивовижна і який талановитий народ — українці» [11, с.224].

Синкретизм народних вірувань та християнського світосприйняття, яскраво виявлений у творчому доробку Андіївської, був визначним для багатьох митців-емігрантів, зокрема й для Віри Вовк (Віри Остапівни Селянської) — поетеси, прозаїки, драматурга, перекладачки, літературознавця. У її творчому доробку, що став об'єктом уваги багатьох дослідників, таких як Антонюк Т.О., Астаф'єв О.Г., Григорчук Ю.М., Грицик Н.В., Жодані І.М., Рубчак Б., Остапчук Т.П., Ожарівська С.П., Смольницька О.О. та ін., органічно взаємодіє література й орнамент, оскільки чимало своїх віршів та збірок Віра Остапівна оформлює власноруч виробленими витинанками.

У багатьох творах поетеса вдається до творчого переосмислення деяких біблійних образів та сюжетів, органічно поєднуючи символіку Святого Письма й міфологеми та етносимволи, характерні для українських фольклорних творів. Не стала винятком і збірка «Майдан» (Ріо-де-Жанейро – Київ – Львів, 2014 р.), присвячена подіям Революції Гідності.

Найперше звернімо увагу на міфологеми землі, що її Віра Вовк (як і Емма Андіївська) разом з етносимволом хліба, короваю, досить часто використовує у своєму творчому доробку. Така єдність характерна для народнопоетичної творчості й відображає особливості світосприйняття наших предків. Як зазначав М. Лановик, «з культурами землі та сонця тісно пов'язувався культ зерна та хліба. Вважалося, що зерно та хліб вбирають в себе сонячну енергію та силу землі. Тому ритуальний хліб випікався обов'язково круглої форми (за подібністю до сонця) і відігравав важливу роль у ритуально-магічній системі» [8, с.5].

У вірші Віри Вовк «Шерешень» образ землі-годувальниці, разом з етносимволом зерна та колосся використовується як уособлення надій на краще майбутнє:

...І досвіту проснеться переліг;
Хай сиплеться зерно в голодні скиби
І забуває колосистий лан! [7, с.34].

Той же символ набуває протилежного значення у творі «Вавилонська вежа». Буремні події Революції Гідності призвели до певних змін у державі («хитається вежа»). Та зміни ці (хоча й, вочевидь, на краще) — тимчасові, й відбуватимуться лише доти, «...доки долоня// Не посадить у землю знов//Зерно покори...» [7, с.4].

У вірші «Коровай» має місце нерозривна єдність біблійної та фольклорної символіки. На початку твору — згадка про одне з головних церковних таїнств: причастя, «переломлення хліба», що є можливістю для вірян прилучитися до Бога і вічного життя, а у творі Віри Вовк асоціюється з радістю:

Прилинь до мене, радосте!
Я жду на тебе
Мов на Причастя! [7, с.39].

Змальовуючи тяжку долю рідного народу, поетеса поєднала кілька біблійних символів: хліба, що в обряді причащення уособлює тіло Христа (Ісус

говорив: «Я хліб живий, що з неба зійшов: коли хто споживатиме хліб цей, той повік буде жити» [4]), жовч і полину, що у Святому Письмі символізують страждання («...згадай про біду мою й муку мою, про полин та жовч...» [3]):

Полинь і жовч
Довго поїли нас,
І ми жували землю замість хліба [7, с.39].

Надалі біблійний символ хліба насущного трансформується в обра короваю, що, в свою чергу, є уособленням чесного розподілу землі й майна між сусідами-господарями та, водночас, встановлення кордонів та рівноправних взаємин між різними державами.:

Візьмемо вкупі коровай
Й розділимо по рівних частях.
Хай кожен стане князем
У власній хаті! [7, с.39].

В деяких випадках образ землі ототожнюється з Україною, як, наприклад, у вірші «Благання»:

... клеваками й кіглями
Шарпають нашу землю. [7, с.9].

У вірші «Горе» ліричний герой звертається до рідної землі як до співрозмовника (хоча й з риторичними вигуками):

Горе з тобою, рідна земле!
Маєш героїв, а не маєш
Мислителів-мудреців. [7, с.47].

Але в багатьох творах Віри Вовк образ України персоналізується й відокремлюється від етносимволу землі, що, відповідно до авторського задуму, набуває різних значень. У вірші «Україні» земля — означення відносно невеликої ділянки ґрунту, потрібної віруючому для певного виду молитовного поклоніння:

...Перед тобою
Хрестом паду на землю [7, с.54].

У творі «Святість» персоналізований символ України виступає у нерозривній єдності з біблійним образом мученика-страстотерпця, а образ землі «розширюється» до планетарних масштабів:

Святися, Україно, в страсній долі,
Як образ Бога на землі,
Бо не за страсті, а за святість
На тебе Воскресіння жде [7, с.50].
У вірші «Зернини маку» той самий символ «звужується» (земля тут — територія, що належить певній державі):

Як довго твої діти будуть
Підметцями чужих земель,
Розсіяні зернами маку
По всій планеті? [7, с.28].

Також у збірці «Майдан» присутні теми молитовного спілкування з Вищими Силами, любові до України, осягнення свого призначення, утвердження громадянської позиції. У віршах авторка звертається до Богородиці («Благай за нас, Богородице, Стіно Незрушима!») та до Бога («Спаси нас, Господи!») з проханням про захист і порятунок. Барикади поетеса іменує «собором для молитви», і «сповідальницею», де народ «...шукає//Свого сумління, //Своїх давніх чеснот...» [7, с.15].

Прагнучи якнайповніше змалювати емоційне піднесення, сподівання на краще майбутнє, у вірші

«Майдан» авторка використовує фразеологізми та біблійну символіку:

Тепер усі знають про Україну,
І нині пишеться Євангелія
Нашого народу...
В нас чисті руки,
Молоде серце
Й божественний дар любови. [7, с.16].

Яскравим прикладом синкретизму християнської й фольклорної символіки слугують і вірші «Різдво на майдані», «Коляда» та «Свят-вечір». У першому творі авторка проводить паралель між політичними подіями 2014 року й Різдрвом Христовим:

Нині на Майдані
Народилась Свята Дитина/.../
Колядою Її привітали
Прочани з окраїн країни,
Що прийшли сюди за зорею... [7, с.18]

Далі поетеса наголошує на тому, що цінності духовні незмірно вищі за матеріальні, й тим, хто бореться за права і свободи рідного народу, не слід піддаватися на щедрі обіцянки можновладців:

У палаті – колиска кедрова,
Сорочки золотом ткані,
А Ісусові добре з нами,
У шатрі на Майдані! [7, с.18]
Картини, зображені у вірші «Коляда»

нагадують вертепне дійство:

Над Майданом літає коляда,
По Майдані ходять ангели,
Щедроруч розносять кутю
Й усім роздають миколайки.
/.../ І вифлеємська хвостата зоря
На ялинку розкидає іскри. [7, с.19].

А вірш «Свят-вечір» дуже схожий на колядку (збагачену елементами народної казки й українських звичаїв) і, в той же час, є алегоричним відображенням політичних подій в Україні:

Розкажи мені, ластівко
Із крильцями в інею,
Чи христосуються мої люди
На Майдані,
Чи скинула ти їм по пір'ячку,
Щоб загрилися,
Чи принесла їм по зернятку
Пшениці й маку?
Чи пішли вони перед палату
З колядою,
Чи пан-господар запросив їх
До свого двору,
Чи пригостив їх калачами
Й золотим медом,
Чи поклонився разом із ними
Перед вертепом? [7, с.20].

Авторка всім серцем уболіває за долю мучениці-України, а для передачі власних думок і почуттів застосовує біблійні образи:

... ангел і чорт /.../
За твої душу й плоть
Простягають жадібні руки.
А ти стоїш обідніла, обдерта/.../
З розп'ятою душею
Й роздертим серцем/.../
Молюсь за тебе.
Молюсь тобі» [7, с.54].

В той же час вірші збірки сповнені закликів не лише сподіватися на Господню поміч або допомогу від інших народів та держав, а й докласти власних зусиль для подолання «пекельної сили», що породила «жорстоку розгру». Звертаючись до кожного свідомого громадянина, поетеса говорить:

Щоб вийти з черні, з цієї сон-мари,
Ти мусиш замінити
Свій вірний плуг і кошу книжку
На ярість гострого меча! [7, с.36]

Той же мотив зустрічаємо й у збірці «Будова» (Ріо-де-Жанейро, 2015 р.). Молодий герой, «захисник своєї землі», якому фея пропонує на вибір берло чи меч, розмірковує:

«Як виберу берло й займу престол,
Перестану вже бути героєм,
Щоб бути королем» –
Подумав юнак.
І вибрав меч [5, с.8].

Твори Віри Вовк вражають стислістю, точністю і, водночас, багатством поетичної мови, нерозривно єдністю християнської й фольклорної символіки, зокрема рослинної і тваринної. У вірші «Темін» каштан (символ Києва) є вказівкою на місце подій:

Стихар зими
Кров'ю заплямований.
До неба зводять гилля каштани [7, с.30].

У творі «Скорбота» весняне цвітіння саду є символом надії на краще майбутнє, за яке мітингувальники заплатили кров'ю й власним життям:

Коли перехилився важіль
У бік справедливости,
І грохот Господній
Розмете руб'я лайдаче,
А серен, оббризканий кров'ю,
Перетвориться в цвіт морелі
Під сонцем юної весни? [7, с.29]

Органічна єдність рослинної й біблійної символіки має місце й в інших збірках Віри Вовк, написаних і виданих в останні роки. Яскравим прикладом слугує казка-поема «Земля іскриста» (Ріо-де-Жанейро, 2016 р.), де кожне слово сяє цілим спектром значень і викликає в реципієнта бурю почуттів – від гордості за славне козацьке минуле до глибокого суму, викликаного сучасним становищем рідної землі й християнської віри:

Десть тут із праху прадідів ростуть
Червоний бук, будяк срібlistий,
А янголи в запасах
Виспівують акафист уночі
Для душ дзвіниць бездзвонних,
Церков, каплиць, хрестів
За волю спопелілих.
З цієї глини Бог-гончар
Мене зліпив. . . » [6, с.2].

З усього вищесказаного можна зробити висновок, що у творах Емми Андієвської та Віри Вовк про Євромайдан відображено широкий спектр емоцій, викликаних буремними подіями Революції Гідності: від радісного очікування й надій на краще майбутнє до змалювання горя та страждань, викликаних загибеллю мітингувальників.

Для творчого доробку обох поетес характерна нерозривна єдність фольклорної (землі, зерна, короваю тощо) та християнської (храми, таїнства,

дзвони, світлий шлях і т.д.) символики. І, хоча набір етнічних маркерів та біблійних сюжетів у віршах Андіївської та Віри Вовк дещо відрізняється, в цілому вищезгаданий синкретизм має одну мету: посилити вплив на реципієнта і якнайяскравіше змалювати буремні події Революції Гідності та образ тернистого шляху індивіда й цілої нації до самовизначення і самовдосконалення. Крім того, синтез біблійної й фольклорної символики у творчому доробку поетес є відображенням наполегливого богопошуку й палкої любові до України та рідного народу.

На нашу думку, подальше дослідження використання біблійної та фольклорної символики у творах українських письменників-емігрантів сприятиме відновленню єдиного загальнонаціонального культурного потоку, відтворенню цілісності етносу й забезпеченню гармонійного розвитку суспільства та держави на основі духовних засад християнського віровчення.

1. Андіївська Емма. Шухлядні краєвиди [Текст]: поезії / Емма Андіївська. – Мюнхен: Український Вільний ун-т, 2015. – 281 с.

Режим доступу: <https://www.litres.ru/emma-andreevskaya/shuhlyadn-kra-vidi>.

2. Біблія або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту [Текст]: із мови давньоєврейської й грецької на українську дослівно наново перекладена / пер. І. Огієнко. – К.: Українське Біблійне Товариство, 2002. – 1159 с.

Режим доступу: <https://www.bibleonline.ru/bible/ukr/20/04/#18>.

3. Біблія І. Огієнко. – К.: Українське Біблійне Товариство, 2002.

Режим доступу: <https://www.bibleonline.ru/bible/ukr/25/03/#19>.

4. Біблія І. Огієнко. – К.: Українське Біблійне Товариство, 2002.

Режим доступу: <https://www.bibleonline.ru/bible/ukr/43/06/#51>.

5. Вовк Віра. Будова / Віра Вовк. – Ріо-де-Жанейро – Київ – Львів, 2015. Режим доступу: http://barvyste.com/library/Wira-Wovk/Wira-Wovk_book.php?book=Budova.

6. Вовк Віра. Земля іскриста. / Віра Вовк. – Ріо-де-Жанейро, 2016.

Режим доступу: http://barvyste.com/library/Wira-Wovk/Wira-Wovk_book.php?book=Zemlia-iskrysta.

7. Вовк Віра. Майдан. / Віра Вовк. – Ріо-де-Жанейро – Київ – Львів, 2014. Режим доступу: http://barvyste.com/library/Wira-Wovk/Wira-Wovk_book.php?book=Majdan.

8. Лановик М. Б., Лановик З. Б., Українська усна народна творчість. — Навчальний посібник / К.: Знання-Прес, 2006.- 591 с.

Режим доступу: http://www.e-reading.club/bookreader.php/1006554/Lanovik_-_Ukrainska_usna_narodna_tvorchist.html.

9. Липа Ю. Призначення України / Юрій Липа. – Львів: Просвіта, 1992. – 272 с. Режим доступу: http://www.ukrlit.vn.ua/lib/lipa_yuriy/1.html.

10. Поза традиції: Антологія української модерної поезії в діаспорі / Упоряд. Б. Бойчук. — Київ — Торонто — Едмонтон — Оттава, 1993. – 475 с. Режим доступу: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/10081/file.pdf>.

11. Цуркан І. «Усе моє життя – це ходіння крізь стіни...»: (Інтерв'ю з Еммою Андіївською) // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори): Літературно-науковий збірник. Випуск 2. – К.-Херсон: Просвіта, 2006. – С. 224

УДК 323.113(=161.2) (71) – 329.17

Олеся Дзира

Взаємодія українських націоналістичних організацій Канади з українським націоналістичним рухом на Батьківщині й у світі (1918–1939)

Досліджено процес зародження та розвитку українського націоналістичного руху в діаспорі Канади у міжвоєнний період, який був представлений Українською стрілецькою громадою та Українським національним об'єднанням. Проаналізовано допомогову діяльність націоналістів по відношенню до своїх співвітчизників на Батьківщині. Охарактеризовано їхні зв'язки з іншими націоналістичними організаціями у світі та в Україні.

Ключові слова: націоналістичний рух, громадські організації, стрілецька громада, Українське національне об'єднання, взаємодія світового українства.

Olesia Dzyra

Interaction between Ukrainian Nationalists Organizations of Canada with Ukrainian nationalist movement at Home and in the World (1918–1939)

The article briefly reports about the process of founding and development of the Ukrainian nationalist movement in the Diaspora in Canada in interwar period, which was presented by Ukrainian war veterans association and Ukrainian national federation, and characterizes directions of their activity. In this context it the emphasis has been made on the relief activities of these organizations to compatriots at home in the time of famine, repression, the rise of the national liberation struggle. It has been researched the connections of these organizations with other nationalist societies in the world. For example, Ukrainian nationalists of Canada were in contact with the Organization for the Rebirth of Ukraine from the USA, and in Europe – with the Ukrainian national association in Paris, Ukrainian military organization, and later – with the Organization of Ukrainian Nationalists and others. The results of such relations and cooperation for the Ukrainian nationalist movement in Canada and the Ukrainian nation have been analyzed.

Keywords: Nationalist Movement, Public Organization, Ukrainian War Veterans Association, Ukrainian National Federation, Interaction of Ukrainians in the World.